

Technische behandeling van de Programmabegroting 2026;

Dit onderwerp wordt op 28 oktober 2025 oordeelsvormend behandeld. Het staat besluitvormend gepland voor de raadsvergaderingen van 4 (en 6) november 2025. Het is nu de bedoeling om eerst in de Auditcommissie de in de fracties gedestilleerde, financieel-technische vragen over de programmabegroting 2026 te behandelen.

Aan de orde is om als Auditcommissie te beoordelen of dit stuk technisch in orde is en de raad dienovereenkomstig te adviseren.

Veranderingen

Door de leden van de Auditcommissie wordt breed uitgesproken dat deze begroting zeker leesbaarder is dan de voorgaande jaren. Ook de opbouw is sterk verbeterd. Dit document is daardoor veel levendiger.

Korte toelichting door de financieel adviseurs

Alle technische vragen zijn gebundeld, hierbij is een willekeurige volgorde van fracties gehanteerd (volgorde van ontvangst). De financieel-technische vragen zijn in het totaaloverzicht alvast kort beantwoord en zullen in deze vergadering indien nodig verder worden besproken (zie bijlage). De overige technische vragen zijn doorgestuurd naar de vak-afdelingen en zullen uiterlijk op 24 oktober, van een antwoord voorzien, bij de stukken voor de oordeelsvormende bijeenkomst worden geplaatst.

Technische vragen

Er zijn technische vragen ontvangen van alle fracties, behalve de VVD. De ingediende financieel-technische vragen dienen als basis voor het gesprek. Dit verslag vormt een aanvulling daarop, met alle doorvragen van de leden. Naar aanleiding van de gestelde financieel technische vragen worden de volgende antwoorden nader besproken:

N.a.v. de vragen van de fractie CDA:

Vraag 12: Dit wordt gezien als een project. Naar aanleiding van het antwoord wordt besproken dat dit niet uit de tabel te halen is, in het vervolg zal dit op een dergelijke plek direct toegelicht worden.

N.a.v. de vragen van de fractie AWB:

Vraag 1: De post 'CDOKE' staat voor € 603.000,- voor de energietransitie. Dit wordt in 2026 budgettair neutraal opgenomen. In de toekomst wordt dit een brede fonds uitkering. De septembercirculaire zal weliswaar worden verrekend, maar hoogstwaarschijnlijk budgetneutraal zijn.

Vraag 2: De decembercirculaire brengt meestal geen grote financiële verschuivingen teweeg.

Vraag 3: Technisch wordt nog op het antwoord aangevuld dat een dergelijke keuze structureel doorwerkt. Of dit ook gewenst wordt, is een politieke discussie!

Vraag 6: Op het moment dat de bedragen zekerder zijn, zouden we kunnen overwegen om hiervoor te reserveren. Dit werkt echter negatief op de solvabiliteit. Wat de precieze, technische reden is om dit nu nog niet te doen, zal nog aan de beantwoording worden toegevoegd.

Vraag 8: Ook hier wordt het verbeterpunt afgesproken dat dit in het vervolg op een dergelijke plek direct toegelicht wordt.

Vraag 21: Er wordt hier een nadeel op de inkomsten bedoeld. Maar aangezien de uitgaven ook evenveel lager zijn, is dat onder aan de streep neutraal. Dit kan helderder benoemd worden in de begroting, of in de tabel kunnen de inkomsten en de uitgaven naast elkaar worden getoond.

Vraag 33: Het bedrag dat hiermee gemoeid gaat is onbekend. Hoe hiermee om te gaan, zou eventueel kunnen worden besproken met de toezichthouder. Over het algemeen wordt op deze plek in de begroting enkel beoogd om te benoemen dat het een risico is. Maar er kan ook worden overwogen om het niet meer op te nemen.

Vraag 36: Dit is wettelijk verplicht om op te nemen in de begroting en ook de wijze waarop wordt landelijk voorgeschreven. Als gemeente kunnen wij hier niets mee.

N.a.v. de vragen van de fractie PvdA:

Vraag 7: Het dekken van kapitaallasten uit een bestemmingsreserve is een wens van de raad. Deze moeten echter wel op deze manier worden opgenomen in de begroting. De afweging om hiervoor een raadsbesluit te vragen, wordt in een specifiek geval gemaakt door het college, op advies van de vak-afdeling.

N.a.v. de vragen van de fractie GroenLinks:

Vraag 1: Dit is zo, omdat de afvalstoffenheffing een gebruikersheffing is, terwijl de OZB en de rioolheffing een eigenaarsheffing is. De OZB is ook nog een belasting. Over in welke situatie die kwijtgescholden mag worden is landelijk gereguleerd. In de praktijk komt dit zelden voor.

Vraag 3: De vraag wordt geherformuleerd naar "hoeveel moet er worden bijgestort om de solvabiliteitsratio naar 20% te krijgen?" Het technische antwoord zal nog worden toegevoegd.

N.a.v. de vragen van de fractie D66:

Vraag 2: Ook hier geldt de vervolgvraag: "hoeveel moet er worden bijgestort om de solvabiliteitsratio naar 20% te krijgen?" Het technische antwoord zal nog worden toegevoegd.

Overige bespreekpunten

Er wordt nog specifiek stilgestaan bij de paragraaf B, over het weerstandsvermogen en de risicobeheersing.

De conclusie in de begroting is namelijk dat Waalre nog steeds een financieel kwetsbare gemeente is, maar dat geldt niet voor het weerstandsvermogen. Dat wordt namelijk bepaald door de grootte van het risico, vermenigvuldigd met de kans dat het voorkomt. En daar is voldoende buffer voor. Een buffer die groot genoeg is, is natuurlijk goed en werkt ook weer positief op de solvabiliteitsratio.

De indicatoren die aangeven waar de financiële gezondheid in de toekomst naartoe gaat, staan echter wel onder druk. Nu we de komende jaren grote investeringen moeten doen, moet daar zeer

kritisch naar gekeken worden. We kunnen als gemeente immers niet alles tegelijk. Ook is het onmogelijk om het ene gat met het andere gat te dichten.

Maar wat betekent kwetsbaar? Het is de Auditcommissie duidelijk dat de indicatoren, zoals ze nu zijn, verslechteren. Dat is zeker een aandachtspunt en zegt dat we moeten opletten; voorzichtig moeten zijn richting de toekomst. Het zegt echter niet veel over hoe het er in (bijvoorbeeld) 2029 voor staat. Voor die zekerheid moeten dan weer keuzes worden gemaakt.

Het gesprek over de kwetsbaarheid, hoe de verschillende fracties deze ervaren en wat daarover de conclusie is van de raad, is wat de Auditcommissie betreft het belangrijkste onderwerp voor de oordeelsvormende behandeling.

Conclusie

Vanuit de Auditcommissie wordt aan de wethouder gevraagd wat diens verwachting is van het jaarrekeningresultaat in 2027. De wethouder geeft aan dat het resultaat waarschijnlijk weer positief zal zijn. De afgelopen jaren waren de resultaten steeds positiever dan vooraf verwacht. Soms was het niet helemaal inzichtelijk waardoor dat kwam. Er zullen gedurende de looptijd zeker nog mutaties plaatsvinden op deze begroting, vooral op gebied van het sociaal domein, maar uiteindelijk is de raad met het voorliggende voorstel in staat gesteld om weer een solide financieel kader vast te stellen.

Geconcludeerd wordt dat de Auditcommissie de Programmabegroting 2026 technisch in orde acht. In combinatie met de beantwoording, is het voorstel helemaal duidelijk. Advies aan de raad is om de inhoud, het politieke oordeel en de te maken politieke keuzes, te behandelen in de oordeelsvormende bijeenkomst van 28 oktober 2025 en de raadsvergadering van 4 november 2025.

Behoort bij de vergadering van de Auditcommissie d.d. 9 oktober 2025.

Bij mij bekend,

De raadsgriffier.